



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 8 stycznia 2018 r.

Poz. 376

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR KN-I.4102.1.2018.22 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 5 stycznia 2018 r.

w sprawie nadania ulicy 20 Stycznia położonej w mieście Koło nazwy Ignacego Paderewskiego

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 i z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy 20 Stycznia położonej w mieście **Koło** nadaje się nazwę **Ignacego Paderewskiego**.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

(-) Zbigniew Hoffmann

UZASADNIENIE

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (zwanej dalej: „ustawą”) obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego albo związku jednostki samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1.

W związku z tym, że ustawa weszła w życie 2 września 2016 r. właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego utraciły z dniem 2 września br. kompetencje do dokonywania zmian nazw w oparciu o przepisy art. 6 ust. 1 niniejszej ustawy. Obowiązek nadania nazwy spoczywa w takim przypadku na wojewodzie.

Mając na uwadze, że wydanie zarządzenia zastępczego przez wojewodę wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (art. 6 ust. 3 ustawy), Wojewoda Wielkopolski pismem z 18 września 2017 r. znak: KN-I.4102.9.2017.21 wystąpił do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o wydanie stosownej

opinii. Pismem z 3 listopada 2017 r. znak: BUW-940-234(12)/17 Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa poinformował, że w ocenie Instytutu Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ul. „20 Stycznia” w miejscowości Koło jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy. Z dołączonej do ww. pisma noty historycznej wynika, że „dnia 20 Stycznia 1945 r. nastąpiło wkroczenie jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Koło - obecnie w woj. wielkopolskim. Zgodnie z propagandową praktyką władz komunistycznych wydarzenie to celebrowane było – niezgodnie z faktami historycznymi – jako „dzień wyzwolenia” oraz powód do wyrażania wdzięczności społeczeństwa wobec Armii Czerwonej. Tymczasem wbrew nadziejom Polaków, oczekujących odbudowy wolnego kraju po likwidacji okupacji niemieckiej, Armia Czerwona w latach 1944-1945 r. stała się narzędziem ponownej aneksji niemal połowy terytorium RP do ZSRS, zniewolenia całej reszty kraju oraz budowy w nim systemu komunistycznego w pełni zależnego od władz w Moskwie. Zajęcie ziem polskich przez Armię Czerwoną zapoczątkowało zarazem nowy okres martyrologii narodu polskiego. (...) Stacjonowanie Armii Czerwonej/Sowieckiej w Polsce po roku 1944 uniemożliwiło odbudowę niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i było podstawowym czynnikiem, który zapewnił funkcjonowanie państwa komunistycznego na ziemiach polskich objętych dominacją ZSRS. Waga tych faktów sprawia, iż przedmiotowa nazwa, honorująca moment wkroczenia Armii Czerwonej do wymienionej miejscowości, spełnia rolę daty symbolizującej komunizm”.

Nazwa ulicy 20 Stycznia nie została przez gminę zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięi Narodowej. Działający przy Wojewodzie Wielkopolskim Zespół do spraw wykonania ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (zwany dalej: „Zespołem”), przedłożył organowi nadzoru nowe propozycje nazwy ulicy. Wojewoda Wielkopolski biorąc pod uwagę propozycje przedstawione przez Zespół postanowił nadać niniejszej ulicy nazwę Ignacego Paderewskiego.

Ignacy Jan Paderewski urodził się 18 listopada 1860 r. w Kuryłówce, w ówczesnym zaborze rosyjskim. W 1872 roku podjął studia muzyczne w Konserwatorium Warszawskim. Naukę kontynuował w Berlinie i w Wiedniu. Koncert w paryskiej Salle Erard zapoczątkował jego wielką karierę pianisty i występy w prawie wszystkich krajach Europy i obu Ameryk, a także w Afryce Południowej i Australii. Był znanym i cenionym kompozytorem. W 1910 roku ufundował i podarował narodowi polskiemu Pomnik Grunwaldzki autorstwa Antoniego Wiwulskiego. Uroczyste odsłonięcie pomnika odbyło się 15 lipca 1910 r. w Krakowie, w pięćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem. Po wybuchu I wojny światowej zaangażował się w działalność społeczno-polityczną, m.in. w Generalnym Komitecie Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce, założonym przez Henryka Sienkiewicza. W Stanach Zjednoczonych wspierał inicjatywy na rzecz odbudowy Polski. W 1917 roku został członkiem Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu i jego przedstawicielem w USA. W grudniu 1918 r. przybył do Poznania. Jego przyjazd stał się okazją do wielkiej manifestacji patriotycznej i dał impuls do wybuchu powstania wielkopolskiego. W styczniu 1919 r. został powołany przez Józefa Piłsudskiego na stanowisko prezesa Rady Ministrów i ministra spraw zagranicznych oraz delegata polskiego na konferencję pokojową w Paryżu. 28 czerwca 1919 r. Paderewski w imieniu Polski złożył podpis pod traktatem wersalskim. Czynną działalność polityczną zakończył w 1922 roku i w tym samym roku powrócił do koncertowania. Po wybuchu II wojny światowej objął przewodnictwo powstałej w grudniu 1939 roku we Francji Rady Narodowej RP. W sierpniu 1940 r. Paderewski podjął decyzję o wyjeździe do Stanów Zjednoczonych, aby ponownie szukać pomocy dla Polski. Ignacy Jan Paderewski zmarł 29 czerwca 1941 r. w Nowym Jorku. Pochowany został na cmentarzu wojskowym Arlington w Waszyngtonie. W 1992 roku jego prochy zostały sprowadzone do Polski i złożone w archikatedrze św. Jana w Warszawie. Został odznaczony m.in. Wielką Wstęgą Orderu Orła Białego, Wielką Wstęgą Orderu Polonia Restituta i pośmiertnie Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari.

Sylwetka Ignacego Jana Paderewskiego zasługuje na wyeksponowanie poprzez nadanie ulicy nazwy Ignacego Paderewskiego. Podkreślenia wymaga, że nazwa ulicy (Ignacego Paderewskiego) nie narusza dyspozycji art. 1 ustawy.

Biorąc pod uwagę powyższe wydanie zarządzenia jest konieczne i uzasadnione.

POUCZENIE Niniejsze zarządzenie zastępcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.